

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 582/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B. k. s., T., zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., konajúcim v mene obchodnej spoločnosti L. s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 18 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 4 ods. 2, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 2 ods. 3, čl. 4 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3 K 38/2011 zo 6. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B. k. s. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. septembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B. k. s., T. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., konajúcim v mene obchodnej spoločnosti L. s. r. o., B.,

vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 18 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 4 ods. 2, čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 2 ods. 3, čl. 4 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 K 38/2011 zo 6. augusta 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ustanovená uznesením okresného súdu sp. zn. 3 K 38/2011 z 9. septembra 2011 za správcu konkurznej podstaty úpadcu obchodnej spoločnosti S., s. r. o. Funkciu správcu vykonávala do prvej schôdze veriteľov 6. decembra 2011 a aj následne.

Sťažovateľka 15. januára 2012 podala okresnému súdu návrh na určenie jej odmeny ako správcu do prvej schôdze veriteľov v sume 4 647,15 eur. V podanom návrhu na určenie odmeny sťažovateľka uviedla rozsiahlu argumentáciu na podporu dôvodnosti ňou uplatnenej sumy odmeny. Podstatou tejto argumentácie je, že správcovi zo zákona nevyplýva povinnosť predkladať konkurznému súdu písomnú správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch. Takúto povinnosť môže správcovi uložiť konkurzný súd využívajúc svoje oprávnenia v rámci výkonu dohľadu nad činnosťou, a to v samotnom uznesení o ustanovení správcu alebo neskôr, čo sa v danom prípade nestalo. Poukázala na to, že *„v iných veciach súdy bežne túto povinnosť správcom ukladajú (pretože inak by im nevznikla)“*. V nadväznosti na uvedené je sťažovateľka toho názoru, že ak zo zákona jej povinnosť predkladať písomnú správu nevyplýva, súd jej takúto povinnosť neuložil a sťažovateľka takúto správu súdu nepredložila, potom nie je daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 12 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a krátanie odmeny správcu podľa citovaného

ustanovenia pre nepredloženie správy, a teda v takom prípade prináleží sťažovateľke odmena v celej ňou uplatnenej sume.

Sťažovateľka v návrhu na určenie odmeny poukázala na § 41 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého súd počas konkurzného konania vykonáva dohľad nad činnosťou správcu. Súd je pri výkone dohľadu oprávnený požadovať od správcu vysvetlenia alebo správy o priebehu konkurzného konania, ktoré je správca povinný súdu v určenej lehote poskytnúť.

Sťažovateľka v návrhu na určenie odmeny ďalej poukázala na § 12 ods. 5 vyhlášky, podľa ktorej ak správca do 15 dní od ustanovenia do funkcie nepodá súdu podrobnú písomnú správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch, najmä o stave súpisu a zoznamu pohľadávok, jeho paušálna odmena sa znižuje o 25 % zo základnej sumy. Ak správca nepodá súdu druhú podrobnú správu o týchto skutočnostiach do 35 dní od ustanovenia do funkcie, jeho paušálna odmena sa znižuje o 25 % zo základnej sumy. Ak správca nepodá súdu tretiu podrobnú správu o týchto skutočnostiach do 50 dní od ustanovenia do funkcie, jeho paušálna odmena sa znižuje o 25% zo základnej sumy. Ak správca nepodá súdu štvrtú podrobnú správu o týchto skutočnostiach najneskôr 5 dní pred konaním prvej schôdze veriteľov, jeho paušálna odmena sa znižuje o 25 % zo základnej sumy.

Okresný súd napadnutím uznesením nepriznal sťažovateľke paušálnu odmenu za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov a pri svojom rozhodovaní aplikoval § 12 ods. 5 vyhlášky a neakceptoval rozsiahlu argumentáciu sťažovateľky uvedenú v jej návrhu na určenie odmeny.

Podľa sťažovateľky okresný súd napadnutým uznesením porušil ňou označené základné a iné práva, keď nepriznaním odmeny za výkon funkcie správcu do prvej schôdze veriteľov rozhodol arbitrárne. Arbitrárnosť napadnutého uznesenia vidí sťažovateľka najmä v ústavne nekonformnej aplikácii § 12 ods. 5 vyhlášky v danom prípade a uvádza v podstate

zhodnú argumentáciu na podporu svojho stanoviska, akú uviedla aj vo svojom návrhu na priznanie odmeny správcu v spojení s namietaním nevysporiadania sa okresného súdu s touto jej argumentáciou.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Práva Sťažovateľa garantované v čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1, čl. 18 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 4 ods. 2, čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru, čl. 1 ods. 1 Dodatočného protokolu k Dohovoru, čl. 2 ods. 3, čl. 4 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Listiny (vzhľadom na text sťažnosti zrejmovou chybou v písaní uvedený čl. 6 ods. 1 listiny namiesto čl. 26 ods. 1 listiny, pozn.) Uznesením porušené boli.

Uznesenie sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť Sťažovateľovi trovy konania v sume 269,58 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. Š., advokáta, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka namieta porušenie ňou označených článkov ústavy, dohovoru, dodatkového protokolu a listiny napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré je podľa nej založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch a nedostatočne odôvodnené.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako i práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1

dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie okresného súdu.

Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Ústavný súd nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v nesúlade s platnou právnou úpravou.

Naopak, okresný súd sa dostatočne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými pre posúdenie sťažovateľkou uplatneného nároku na priznanie odmeny správcu za výkon funkcie do prvej schôdze veriteľov a aplikáciu príslušných zákonných ustanovení na daný prípad, keď uviedol:

„Správca... v priebehu konkurzného konania od vyhlásenia konkurzu do konania prvej schôdze veriteľov nedoručil súdu ani jednu správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch...

Správca vo svojom návrhu na určenie odmeny uviedol, že povinnosť podávať priebežné správy o stave zisťovania majetku a zabezpečovania majetku úpadcu sa na neho nevzťahuje, nakoľko mu táto povinnosť nebola súdom uložená. Správca má za to, že zákonodarca v čase od začatia konania neuložil správcom povinnosť predkladať súdu správy o výkone ich činnosti priamo v zákone a ani ministerstvo vo vyhláske.

V zmysle § 43 ods. 1 ZKR, je zrejmé, že Správca má nárok na paušálnu odmenu, ktorej výšku určí súd. Súd je pri určení jej výšky, v zmysle splnomocňovacích ustanovení, viazaný všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá MS SR, t. j. vyhláškou MS SR č. 665/2005 Z. z., ktorá upravuje podrobnosti o výške, druhu a spôsobe určenia odmeny správcu v konkurze. S poukazom na § 12 ods. 5 vyhlášky MS SR č. 665/2005 Z., sankciou za nepodanie podrobných písomných správ, vo vyhláske určených lehotách je zníženie paušálnej odmeny. Je teda zrejmé, že vyhláska MS SR č. 665/2005 neumožňuje priznať

Správcovi paušálnu odmenu v plnej výške, pokiaľ v stanovených lehotách uvedené priebežné správy nepodal. Priebežné správy Správcu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu, poskytujú súdu informáciu o činnosti Správcu v predmetnej veci, najmä o stave súpisu a zozname pohľadávok. Správca takýmto spôsobom priebežne informuje súd, pričom prostredníctvom uvedených správ má súd prehľad o stave samotného konania. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že súd neukladá povinnosť predkladať tieto správy priamo vo výroku rozhodnutia o vyhlásení konkurzu a ustanovení správcu do funkcie. Správca je totiž povinný pri výkone svojej funkcie, s prihliadnutím na § 3 ods. 1 zák. č. 8/2005 Z. z. o správcoch, postupovať s odbornou starostlivosťou a s využitím všetkých svojich skúseností a vedomostí. Už z odôvodnenia návrhu Správcu na určenie odmeny správcu do konania prvej schôdze veriteľov je zrejmé, že Správca mal vedomosť o tom, že nepodanie priebežných správ v stanovených lehotách je spojené so sankciou v podobe zníženia jeho paušálnej odmeny. Súd má za to, že Správca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, nakoľko vedel o tom, že v dôsledku nepodania predmetných správ súd nebude môcť priznať Správcovi paušálnu odmenu v plnej výške.

S poukazom na uvedené skutočnosti, sa paušálna odmena správcu znižuje o 4 krát 25 % zo základnej sumy, čo predstavuje sumu 0,- Eur, a teda Správcovi za výkon jeho funkcie paušálna odmena nepatrí.“

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd preto nezistil možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd nezistil porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 13 dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 18 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru, čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 26 ods. 1 listiny

Pokiaľ sťažovateľka namietala aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 18 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 4 ods. 2 dohovoru, podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a podľa čl. 26 ods. 1 listiny, ústavný súd uvádza, že podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08) zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj označené základné a iné práva, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže namietaným uznesením okresného súdu neboli porušené práva procesnoprávneho charakteru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označených základných a iných práv hmotnoprávneho charakteru, a preto ústavný súd odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 ústavy, čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 1 listiny

K sťažovateľkou namietanému porušeniu čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 1 listiny ústavný súd uvádza, že ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na vyslovenie porušenia individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľky. Preto ak sťažovateľka namietala porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 1 listiny v spojení s porušením ňou označených základných a iných práv a ústavný súd možnosť porušenia týchto základných a iných práv nezistil, potom odmietnutie sťažnosti v časti namietaného porušenia základných práv a iných práv

pre jej zjavnú neopodstatnenosť sa vzťahuje aj na namietané porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 1 listiny.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2012